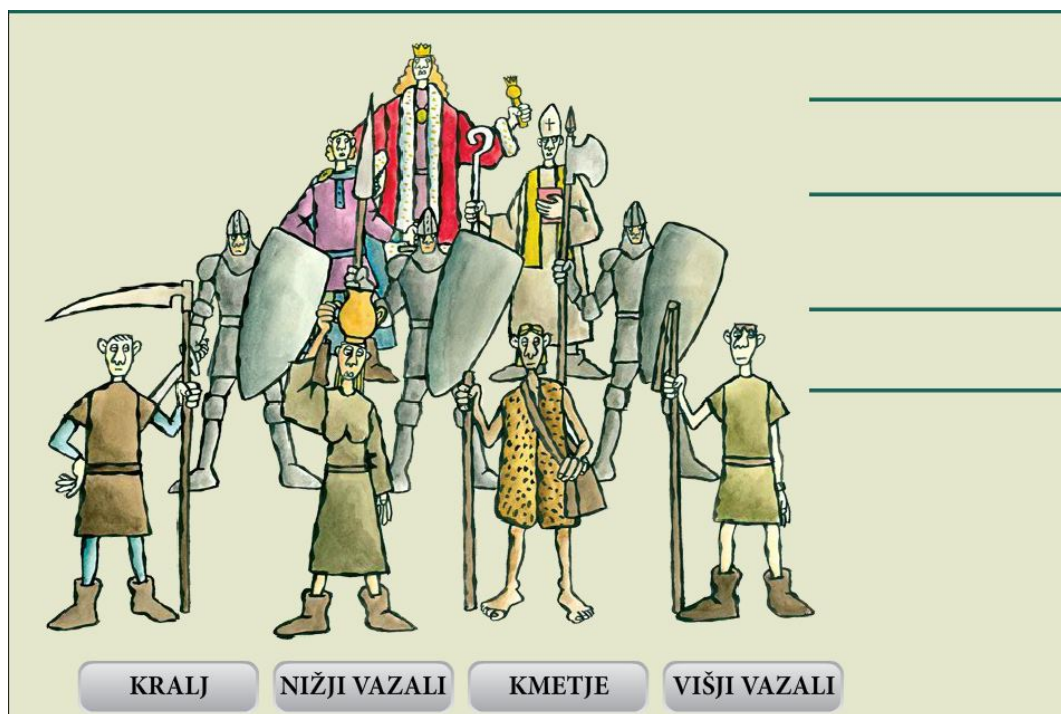

PREJŠNIČ SI SE SREČAL Z NOVO DRUŽBENO UREDITVIJO, KI SE JE RAZVILA V FRANKOVSKI DRŽAVI. TEMELJILA JE NA LASTNIŠTVU ZEMLJIŠKE POSESTI.

Na vrhu družbene lestvice je bil vladar (kralj, cesar), ki je izhajal iz vrst plemstva. V lasti je imel večino zemlje v državi. Ker je bila zemlja največje bogastvo jo je uporabljal kot plačilno sredstvo (npr. za vojaško službo, pobiranje davkov) in nagrado. Tako je zemljiško posest oziroma FEVD s kmeti vred delil visokemu plemstvu (posvetnemu in cerkvenemu, npr. škofom in opatom).

Skica prikazuje glavne družbene skupine v fevdalni družbi.

Spodnje pojme zapiši na ustrezno mesto.

POMAGAJ SI Z BESDILOM IN SKICO V UČBENIKU STRAN 141-143.

PRADOMOVINA SLOVANOV IN NJIHOVE SELITVE

Preseljevanje ljudstev smo že omenjali. Tokrat nas bo zanimalo, kaj se je v tem času dogajalo na ozemlju današnje Slovenije in bližnji okolici.

UČBENIK str. 137 - 140.

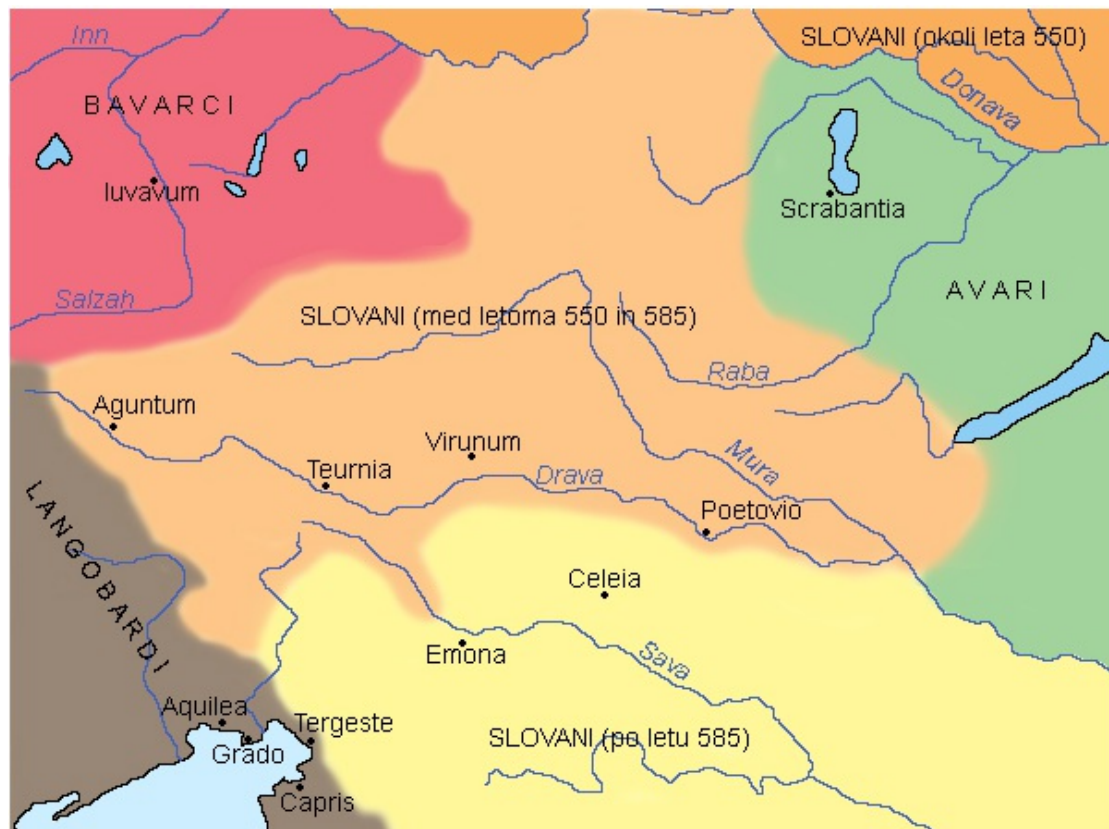

NASELITEV SLOVANOV V VZHODNIH ALPAH

V času preseljevanja ljudstev je čez današnje slovensko ozemlje potekala **glavna smer vpadov** v Italijo, središče Zahodnorimskega cesarstva.

S pomočjo zemljevida v učbeniku na strani 131 ugotovi, katera ljudstva in plemena so se premikala čez ozemlje današnje Slovenije.

Slovanski poselitveni prostor na območju Vzhodnih Alp in sosednja ljudstva

Čas naselitve

Slovani so se na današnje slovensko ozemlje naseljevali od sredine 6. do sredine 7. stoletja.

Smer naseljevanja

Naseljevali so se iz dveh smeri: s severa (Zahodni Slovani) in juga (Južni Slovani). Naselili so obširen prostor vzhodnih Alp, zato jih imenujemo tudi alpski Slovani. Naselitev je bila neenakomerna. V dolinah je bila gostejša kot v višjih predelih.

ODNOS SLOVANOV DO STAROSELCEV

Staroselci

Prostor, ki so ga naselili Slovani, ni bil prazen. Tu so živeli **staroselci, ki so bili romanizirani in pokristjanjeni**. Staroselci so v strahu pred Slovani svoje naselbine preselili na višje ležeče predele (Ajdna na Gorenjskem, Rifnik na Štajerskem).

Sčasoma so se Slovani ustalili. Od staroselcev so prevzeli znanje o poljedelstvu, sadjarstvu, obdelovanju železa in stekla ... Prevzeli so tudi nekatera imena krajev in rek (na primer Kras, Drava, Sava). Kmalu je prišlo do mešanja slovanskih prebivalcev s staroselci.

V procesu naseljevanja je na današnjem slovenskem ozemlju prihajalo do **mešanja slovanskih prebivalcev** s staroselci, ostanki Germanov, Avarov in Hunov.

SAMOVA PLEMENSKA ZVEZA

Približen obseg Samove plemenske zveze

Samo
7.stol.

Alpske Slovane so nenehno ogrožali Avari (ali Obri), ki so imeli svoje središče v Panonski nižini. Da bi se ubranili pred njimi, so se alpski Slovani v 7. stoletju povezali v veliko zvezo s plemeni Zahodnih Slovanov. Imenovala se je **Samova plemenska zveza** (623–658) po voditelju, kralju Samu. Zveza, ki je kmalu razpadla, je bila prva znana slovanska politična tvorba v srednji Evropi.

KARANTANIJA - prva slovanska državna tvorba na ozemlju Vzhodnih Alp

Prebivalci Karantanije so bili iz dveh skupin Slovanov (prva skupina Slovanov se je priselila na območje Vzhodnih Alp s severa, druga pa z juga) in staroselcev romanskega porekla. Kneževina naj bi bila formirana že okoli leta 595 in naj bi bila prva slovanska državna tvorba. Prvi znani karantanski knez **Valuk** je vladal okoli leta 630. V naslednjih sto letih so živeli Karantanci v popolni samostojnosti.

Približen obseg Karantanije v začetku 7. stoletja

Jedro Karantanije so tvorile doline ob zgornjem toku Drave in Mure (današnja Koroška v Južni Avstriji). Središče je bilo na Krnskem gradu na Gosposvetskem polju.

Južneje od Karantanije, približno na ozemlju današnje Gorenjske in Posavja, je obstajala še ena slovanska politična tvorba. Imenovala se je **Karniola**.

ZNAČILNOSTI KARANTANSKE DRUŽBE

Prebivalstvo Karantanije je bilo razdeljeno na različne družbene skupine:

Knezi in plemiči

- Najprej je bil le vojaški poveljnik.
- Pozneje je postal vrhovni sodnik in je pobiral davke.
- Dobil je oblast, ki je postala dedna.
- Kneza so potrdili s posebnim obredom, imenovanim ustoličevanje. Obred je do 15. stoletja potekal ob knežjem kamnu ob Krnskem gradu.

Kosezi

- So bili konjeniško spremstvo kneza. Sodelovali so pri njegovem ustoličevanju.
- Živeli so strnjeno.
- Po propadu Karantanije so se spremenili v plemstvo ali pa so postali kmetje.

Svobodni kmetje

- Bili so najštevilnejši.
- Živeli so v vaseh. Načelovali so jim župani.
- Knezu so letno v obliki pridelka plačevali določen davek.

Sužnji

- Imeli so najnižji družbeni položaj.
- Bili so vojni ujetniki ali staroselci.

USTOLIČEVANJE KARANTANSKIH KNEZOV

Obred ustoličevanja.

Čeprav je bil naziv kneza deden, so ga v Karantaniji potrjevali s posebnim obredom, imenovanim ustoličevanje.

Knežji kame se danes hrani v Grbovni dvorani Deželne hiše v Celovcu

reš?

Po opisu s konca 13. stoletja si lahko predstavljamo, kako je potekal obred ustoličevanja.

Pri izročitvi oblasti se je zbralo vse ljudstvo. Vojvodo so preoblekli v kmečko obleko, ki je bila sestavljena iz sivih hlač, sivega suknjiča z rdečim pasom, rdeče torbe, sivega plašča, sivega klobuka s sivo torbico in kmečkih čevljev z rdečimi vezalkami. Tako oblečenega so vojvodo posadili na kobilu in ga trikrat peljali okrog knežjega kamna. Ljudstvo je ob tem prepevalo: »Čest i hvala bogu vsemogočnemu, iže stvoril nebo i zemljo, da dal jesti nam i našej dežele knez i gospod po našej volji.«

Na knežjem kamnu je sedel kmet, ki je zbrane povprašal, ali je prihajajoči pravičen sodnik, ali bo skrbel za blagor dežele

Vojvoda je kmetu simbolično dal kmečko oblačilo, denar in konja.

Vojvodski stol.

V nekoliko kasnejšem obdobju, ko so Karantanci prišli pod frankovsko nadoblast se je obred ustoličevanja zaključil pri Vojvodskem stolu, kjer je novi knez podelil fevde svojemu plemstvu (vazalom).

**Zakaj lahko knežji kamen
smatramo tudi kot simbol
slovenstva?**

AKTUALNO

1. januarja 2007 je Republika Slovenija uvedla novo denarno enoto, evro.